

गजल- ०१

(बिसेर जाने त्यो अरुको धन र मेरो दाईजोको सम्झनामा)

मैलाएको फूलमा संधै, पानी हाल्ने गर तिमी
मन मैले मारें पनि, संधै सुवास छर तिमी

पुरानो पल बिर्सिई, आफ्नो पाईला साँदै जाउ
पर्खाईमा कति जिउँछौ, खुशीयाली भर तिमी

फक्र, फुल, मौलाउ, अबेर अब नगर तिमी
अरु अघि बढे अब, अरुको शर पर तिमी

बाटो छेकदाछेकदै मेरो, जिन्दगी त यसै भयो
भुल भयो तिमीसंग, अब कतै चर तिमी

शायद सुन्दरता नै तिम्हो, अभिसाप रहेछ
उराठ त्यागि अन्त कतै, बसाई सर तिमी

— उराठ

सम्झिदैमा तिमी फेरि, सदाबहार हुने भए
आत्मादाहा गरिदिन्थे, तिम्रो माया आउने भए

मनै मारी अन्तै तिमीले, मुख मोडि जांदाखेरी
पहिले झैं तिम्रो माया, मेरो मनले छुने भए

तिम्रो जस्तै माया मैले, अरुलाई प्रस्तूत गर्दा
मनका सबै पिडा जति, यी आँशुले धुने भए

मैनताले प्रश्न गर्दा, तिम्रो जवाफ नपाउंदा
गहभरी हर्ष बोकी, तिम्रो माया छाउने भए

क्रन्दन बोकी यो बटुवा, एकोहोरो डुल्दाखेरि
उराठको माया देखदा, तिम्रो मन रुने भए

- उराठ

गजल- ०३

मिति: २०६१।११।१२ गते ।

अप्रत्यक्ष मेरो माया, तिमीलाई त भार भयो
जीत पनि यो जुनीमा, तिम्रो लागि हार भयो

सुन्दर स्वप्न बोकी हिड्ने, यो मेरो जिन्दगी
उसैलाई नै यो प्रेम, कांडेतारको बार भयो

चुलबुले तिम्रो चाल, सधैं यो मनले सम्झिंदा
अलिङ्गएर गांठो परेको, जेलिएको तार भयो

पागल यात्री बनाएर, तिमी अन्तै जांदाखेरि
हरियाली यो जिन्दगी, तिमी बिना टार भयो

कल्पनामा डुबी मैले, तिम्रो जिन्दगी देखदा खेरी
मुस्कान पोखदा तिमीलाई, खुकुरीको धार भयो ।

- उराठ

गजल- ०४

मिति: २०६१। ११। ३० गते ।

थाहा थिएन तिम्ले, दुइटा नाम्लो भिछौं भनेर
छेपारो झैं रंग फेरि, त्यहि बाटो छिछौं भनेर

सागरलाई नै मायाको, उपनाम दिने तिमी
यो मुस्कान बिर्सेर, घातको मूल्य तिछौं भनेर

मधुर धून मात्रै चाखे, तिम्रो बानी राम्रो लाग्यो
फक्रेको फूल लत्याई, यति छिटै गिछौं भनेर

मुस्कान मेरो मधुमास, संधै तिमी सम्झनेले
जंगली व्याधाले झै, मलाई तिमी पिछौं भनेर

मूशलधारे वर्षातिमा, मेरो साथ ओत लागदा
सौन्दर्यको विष पिलाई, यो मुटु चिछौं भनेर

- उराठ

गजल- ०५

मिति: २०६१। १२। १३ गते ।

मुटु माझको माया लुटी, अन्त कतै साट्दाखेरि
बिना दिलको यात्री बनी, मेरो माया चाट्दाखेरि

अविरल यात्राभर, साथ दिने ए मेरी परी
गन्तव्यलाई समझेर, मेरो मन काट्दाखेरि

चानचुने नसमझ है, मेरो प्रेम अमर भन्थयौ
घट बनी तिमीले, यो उराठलाई छाँट्दाखेरि

यो मालीको बगैँचामा, मरन भई उफ्रिने तिमी
पानी हाल्नु मात्रै भयो, अन्तै तिमीले आंट्दाखेरि

देउराली भाकेर, मेरो ढुकढुकी बैना लिई
बचन तिमीले भुलिदिंदा, आज मन फाट्दाखेरि

– उराठ

गजल- ०६

मिति: २०६१। १२। २० गते ।

चांदलाई देखें आज, याद तिम्रो आयो रूपाली
मुटु चोरी लगिदिंदा, तिम्रै ज्यान खायो रूपाली

मन्द मुस्कान छोडि तिम्ले, एकान्त नै रोजदाखेरि
यो मधुले प्रीति गांस्न, त्यतैतिर धायो रूपाली

तिमी जस्तै भान भयो, पूर्णिमालाई पछ्याउंदा
यो औंशीको रातमा, तिम्रो प्रकाश छायो रूपाली

अगाध तिम्रो आस्था देखदा, कुन्ति मलाई के भयो
पुनर्जन्मको माया, यो बटुवाले पायो रूपाली

सुनसान रातमा, यो पागल यात्री भौतारिदा
मिलनको दियो लिई, प्रेम गीत गायो रूपाली

- उराठ

गजल- ०७

मिति: २०६२।०९।०६ गते ।

रातो गुलाब देख्दा, तिम्रै सम्झना आउँछ जानु
यो यात्रीको जिन्दगीमा, तिम्रै लागि ठाउँछ जानु

सुन्दर पल बिर्सिएर, आज तिमी नौलो भयौ
सीता झैं फर्किदिए, तीक्ष्ण प्रकाश छाउँछ जानु

मेरो यात्रामा खोट लाई, आज किन तर्की गयौ ?
तिम्रै यादमा तड्पेर, गीत गुन्गुनाउँछ जानु

कतै कतै रंगिएको, सिउंदो मैंले देखदाखेरि
यो मनले तिम्रै, तनको आभाष पाउँछ जानु

सबै बेदना बिर्सिएर, आत्मधाती हुँदा तिमी
कटि पतंग भई तिम्रै, क्षेत्रमा धाउँछ जानु

-उराठ

गजल- ०८

मिति: २०६२।०२।०४ गते ।

त्यो चन्द्रको मुहारमा, मलाई राम्रो दाग लाग्यो
सदबहार भईदिने, भरपर्दो खाग लाग्यो

रुप हेरी मख्ख परी, पुनः खोटको चर्चा गर्दा
बुझ्दै नबुझ्नी कुरा काट्ने, समयको माग लाग्यो

खोक्रो बनाई रस चूसी, दोबाटोमा थुक्ने तिमी
नभएको मणी खोज्दै, हिँड्ने विषालू नाग लाग्यो

सबै बराबर छैनन्, हत्केलाका औलाहरु
बुझेर नि बुझ पचाउने, त्यो कालो काग लाग्यो

स्वरूप मात्रै हैन तिमी, खाटा पनि हेर्ने गर
समसांझै नविकेर, ओइलिएको साग लाग्यो

– उराठ

गजल- ०९

मिति: २०६२।०३।३० गते ।

म त यस्तै भएँ प्रिय, तिम्लाई दोष दिन्न अब
छिन्निभन्न यो जिन्दगीमा, तिम्रो साथ लिन्न अब

म जस्तै नि अरु होलान्, तिम्रो पुजा गरी हिँडने
छुट्याउन नि भुलिसकें, गाई गोरु चिन्न अब

अन्तरआत्मा जलाएर, दोबाटोमा छोडि जांदा
छाप पुऱ्यो यो हृदयमा, तिम्रो आस्था भिन्न अब

म त मर्नुसम्म मरें, तिम्रो त्यो नजरबांणले
फेरि फेरि आउने छैन, तिम्रो माया किन्न अब

गुँड भत्काएर अन्तै, बसाई सर्न गयौ तिमी
एकोहोरो प्रीत गांस्न, कहिल्यै नि सिकिन्न अब

— उराठ

गजल- १०

मिति: २०६२।०४।०५ गते ।

यो राजालाई त्यो मनमा, खुल्ला गेट छ कि छैन
बाटो भूलि घुम्दाफिर्दा, दर्शन भेट छ कि छैन

सुन्दर लाग्थ्यो तिम्ले, त्यो मधुर मुस्कान छोड्दा
तिम्रो दिलमा बास लिन, कुनै रेट छ कि छैन

पागल हुन्छु म त बुझ्यौ, तिमी छताछुल्ल हुंदा
सम्हाल्न खोजदा मलाई, बढि मिनेट छ कि छैन

खालि मुस्कुराएर, मन तड्पाई भागी जांदा
मन बुझ्नाउन त्यो तिम्रो, प्रीत ठेट छ कि छैन

हर्षविभोर हुन्छु संधै, हरियाली हुंदा तिमी
सम्झना आउंदा तिम्लाई, भेट्न डेट छ कि छैन

— उराठ

गजल- ११

मिति: २०६२।०५।१० गते ।

पछि भेट्ने वाचा गर्दै, यो अन्तिम यात्रा माया
उराठ बिना नहोस्, यहां कुनै जात्रा माया

पाएँ मैले तिमीबाट, अनन्त यो दिशा निर्देश
न त भएँ पुरा ज्ञाता, न त पुरा छात्रा माया

अनौठौ व्यथा बोकी, तिमीलाई बाइबाइ गर्दू
सम्झनामा पल्टाउंला, तिम्रा पुराना पात्रा माया

नज्ञानुर्व है अश्रु ती, भरी राखु टिलपिल बरु
यस्तै नै हो भुलिदिनु, जिवन यो मात्रा माया

सास रहे आश रहन्छ, केरि आउंछु सत्ते
शहीद भए फाल्देउ, यो शवमा कात्रा माया

— उराठ

गजल- १२

मिति: २०६२।०५।२० गते ।

संधैभरि साथ हुन्न, यात्रा हाम्रो पूरा हजुर
भेट पक्कै हुन्छ, बरपिपलका कुरा हजुर

प्रीत हाम्रो संगालेर, यादगारमा बाँचेको छु
मन रुन्छ बज्ने गरेका, ती तिम्रा चूरा हजुर

म लैला तिमी मज्नु, अब कहिल्यै भन्दै नभन
हाम्रो प्रेममा आस्था सदा, अरुमा त छूरा हजुर

तिमी वारी म पारी, किनारा त अलग अलग
आँशु पिई बाँच्दैछु, साथमा लिई सूरा हजुर

भेटिनु र छुटिनु, दुई ढुङ्गाबीचको तरुल
न पलाउन्छ सिंग कतै, न त आउन्छ जूरा हजुर

— उराठ

गजल- १३

मिति: २०६२।०९।०९ गते ।

तिमी जस्तै पखेंटा लिई, उड्ने म परी भईन
आकाशमा घुम्दै हिङ्दून, कतै सरोवरी भईन

सागर अट्ने मनमा, थोपा नअट्नु स्वभाविकै
बलेसि हुंदै बगी जाने, त्यो कालो झरी भईन

उखानै भो, त्यो दिलमा, यो मनले जगा पाउन
तिम्रो मन झै उड्ने, दुई पखेंटे चरी भईन

निभाएर जान्धौ रे, तेल नपुगेको दीपलाई
सबैको मनले पुज्ने, त्यो मनको हरि भईन

दबदबेमा पार्ने भयौ, महलरूपी संसार
दूबो झै सिंगारीने, तिम्रो तनको जरी भईन

— उराठ

गजल- १४

मिति: २०६२।०९।१५ गते ।

नहेर न ती नजरले, मन यो जलाई मैंया
रोदनरुपी ती बोलीले, यो तन गलाई मैंया

बुझन पनि धेरै कठिन, तिम्रा कुनै इच्छाहरु
आशा सबै किन माछौं, आफनै दर्द छलाई मैंया

नतर्स तिमी अब, अरुको जिवन नियालेर
फेरि नून नछर्नु है, आलो घाउ चलाई मैंया

निरस भएको गुलाब, किन? आफू ठान्ने गछौं
पिडा जति भुलिदेउ, चोट सबै ढलाई मैंया

तिम्रो पुकार सुन्नलाई, साथ कोही मार्ग आए
त्यो दिलमा आस्था बन्न, थोरै मौका मलाई मैंया

— उराठ

गजल- १५

मिति: २०६२। १२। ११ गते ।

कल्पनामा मात्रै पूरा, तिम्हा रहर सबै सबै
अश्रु पिउन खोजदा पनि, ती जहर सबै सबै

जिन्दगीले साथ छोडदा, राम मात्रै याद आउने
नजन्मदै मरिहाल्ने, इच्छा लहर सबै सबै

अनन्तमा पुग्ने लक्ष्य, तिम्हो पनि सफल हुन्थ्यो
सिंच्ने मूल बन्दा हुंदा, सुके नहर सबै सबै

मैनतामा तडिपएर, पिडाको सबै लप्का हेर्दा
रोदनको सम्झौतामा, बित्यो प्रहर सबै सबै

अन्धकारमा कति भुल्द्धौ, हिङ्गने गर्ने गल्लीहरु
आफ्नो भन्ने पक्के आउला, त्यो सहर सबै सबै

– उराठ

गजल- १६

मिति: २०६२। १२। ३० गते ।

जोबन मेरो सित्तै दिंदा, तिमीलाई कर भयो
बटुवा भई घुमी हिङ्गने, दोबाटोको घर भयो

कहिलेकाही तिम्रो स्वरूप, सपनीमा देखदाखेरि
म बाट अन्त कसैले, चोरी लैजाने डर भयो

मैनतामा तड्पाएर, रोदनमा डुब्न खोजदा
छुट्टिएर बस्न खोज्ने, तिमी एकले बर भयो

सहयात्री बन्न खोजदा, उदास किन हुने गछौं
अस्तित्वमा मात्रै तिम्री, नाम मात्रको थर भयो

मात्र तिम्री हुन्छु भन्थैं, जुनीजुनीभरको लागि
ओत नपाउँदै भत्किएको, त्यो छानाको खर भयो

— उराठ

गजल- १७

मिति: २०६३।०१।२२ गते ।

बेहोसीमा पानी पिलाउन, त्यो हात चाहिएन
खन्जर बोकी मिठो बोल्ने, तिम्रो बात चाहिएन

मार्गदर्शन गर्दा गर्दै, भूमरीमा एकलै छोड्दा
बेमौकामा चौका हान्ने, त्यो नौलो रात चाहिएन

विद्वानको नाम दिई, देउतासरि पूजा गर्दा
तिमीबाट शुरु हुने हुने, सफल प्रातः चाहिएन

उल्जनमा परी मैले, तिम्रो ढोका ढकढक्याउँदा
साथ मारदा लात मार्ने, विश्वासघात चाहिएन

प्रगती र दूर्गतिमा, किन तिम्रो टाउको दुख्छ?
आठ बाहू ठिकै छ, तिम्ले दिएको सात चाहिएन

— उराठ

गजल- १८

मिति: २०६३।०९।२६ गते ।

शब्दकोषमा असम्भव, तिम्ले मेरो नाम खोजन
प्रयत्नलाई कम गर, यो दिलमा ठाम खोजन

तिम्रो खोजमा मेरो सोच, नजुधेकै राम्रो हुन्थ्यो
म प्रतिको विश्वासमा, बिना कामको राम खोजन

रामै लाग्छ, ठिकै लाग्छ, तर किन मन नै मर्द्ध
भेट्न सक्छौ जाउ बरु, कुनै सुन्दर धाम खोजन

आफ्नो मनमा म भित्रको, हरियाली कति देख्छौ
नफूल्ने यी नाबो भन्दा, कोशिस गर याम खोजन

आस्था बनि तिम्रो मनको, भर बन्न सकिदन म
पसाङ्गिने काठ छोडि, आंट बलियो थाम खोजन

— उराठ

गजल- १९

मिति: २०६३।०२।०९ गते ।

सबै शिरका ताज भए, म पाउको धुलो किन?
सिंचासिच्दै आज पनि, नाम मात्रको कूलो किन?

गर्नुसम्म गरेथे, रगत पसिना बगाएर
तिमी शहरमा रुमलिलदा, मेरो चिसो चूल्हो किन?

आस्थाको पर्खाल बनि, बाढी पहिरो रोकनु रोकें
बीजयको इनाम दिन, छलीको त्यो तूलो किन?

मेरो लाग ठिकै छ, उदाङ्गो यो सुन्दर संसार
शरीर ढाक्ने कमै थियो, पान्यौ अब दूलो किन?

प्रत्येक ती स्पन्दनमा, मेरो रगत दौडेको छ
तिमी नदेखी तड्पी खोजदा, नचिने झैं ठूलो किन?

— उराठ

गजल- २०

मिति: २०६३।०३।३२ गते ।

त्यो सुन्दर रातो गुलाब, यो शिरमा चढ्ने छैन
बटुवाले सल्काएको, आगोले मन डढ्ने छैन

आपत्कालीन क्षणमा तिम्रो, दैलो म धाउंदाखेरि
म माथिका तिम्रा बात, अब कहिल्यै गढ्नै छैन

मन नपरेकाको, टाढैबाट सास गन्हाउँदा
ज्यान फालेर पछिपछि, तिमी भनि बढ्ने छैन

तिमीमा त्यो घमण्ड अब, कत्ति पनि सुहाएन
तिम्रो ज्ञानको पैंचो तिर्न, कुनै बेद पढ्ने छैन

गुलाब जस्तो स्वरूप र, बास्ना छर्न नसकेनि
छनौटेमा नविकेर, धूल भई सढ्ने छैन

— उराठ

गजल- २१

मिति: २०६३।०४।२० गते ।

सबको नगर गिन्यो, मनको चाँप ढल्दा आज
इतिहास एकलो पारी, त्यसमा ज्ञान जल्दा आज

उसले आफ्ना सारा दर्द, सुनाउने थालनीमा
मिठो स्वप्न देख खोजदा, के ले रातमा छल्दा आज

हिजोसम्म रामको संज्ञा, आज उ किन हराम?
सत्यालाई बजारु गर्न, जाली नोट चल्दा आज

सत्यले बाटो भूलि, समयले चलखेल गर्दा
नमकहलाल गर्ने त्यो, त्यै घरमा पल्दा आज

परिचय र मूल्याङ्कन, अब केहि छैन शायद
सबै बूकका कालो एका, हिजो हात मल्दा आज

— उराठ

गजल- २२

मिति: २०६३।०५।२० गते ।

उ पनि त सुनै हो, किन? उसलाई कसी सानु
सुन आखिर सुनै हो, जलप हैन धसि सानु

सत्य तितो हुन्छ भन्दै, समानताको कुरा गर्दै
आत्महत्या नाम दिई, छूरा तिमीले धसि सानु

ममतामा हुर्किएर, तिम्रो छत्रछाँयामा बस्दा
त्यो नवमीको नबनाउ, पर्साएको खसी सानु

उसका इच्छा धेरै छैन, तिम्रा भन्दा ज्यादै कम
जिउँदो लाशमा बिष छुरि, नमार है डसि सानु

अरुमा झै उसमा पनि, प्रतिभाको खानी पक्का
साँच्चै अलग विधाताको, भाग्य कोर्ने मसी सानु

— उराठ

गजल- २३

मिति: २०६३।०९।१९ गते ।

तिमी आंशुमा भिजदाखेरि, त्यो रापले जलेको छु
मनका पिडा दबाएर, जिवनसंग चलेको छु

अभावले तिम्रो साथ, हात धोएर पछि लागदा
तिमी त मात्र सल्क्यौ, म त पुरै बलेको छु

कतै पनि सफा छैन, हिंड्ने अब गोरेटाहरु
गन्तव्यले तिम्लाई छल्दा, कालो मोसो दलेको छु

संघर्षमा डुब्दाडुब्दै, समयले पाइला रोकदा
ठाडो उकालो चढ्यौ हेर, म त त्यसै गलेको छु

जिन्दगीको बाढी पहिरो, तिमीलाई पछ्याउंदा
तिमी दूर्लब बेसहारा, म मूढो झैं ढलेको छु

— उराठ

गजल- २४

मिति: २०६३। १०।०३ गते ।

मन आफ्नो रुवाई, बहार अरुमा छछौं किन?
दर्द सारा भुलाई अब, आफैबाट झछौं किन?

सागर स्वच्छ कमै शायद, तिमी त्यो भन्दा बढि
जीवन्तको भण्डार भई, अरुबीच चछौं किन?

नजर ती निश्चल थिए, मेरा लागि अश्रुधारा
जाली दुनियां जान्दाजान्दै, फेरि गुन गछौं किन?

पलपलको क्रन्दन तिम्रो, खै कसको नासो त्यो?
कुन पापीले तर्ने नदि, अघि सरि तछौं किन?

मनको त्यो मझेरीमा, आंखाबाट आंशु बगाई
समानताको संज्ञा दिई, स्वयं आफू मछौं किन?

— उराठ

गजल- २५

कमजोरी मेरो नै हो, त्यसैले मुख मोडेको हुँ
म मा तिम्रो चाह, छुटाउन बचन मैले तोडेको हुँ

मरुभूमि दिलमा, बशन्त बनि छाउन खोजदा
नफक्रि झरेको उराठ, मुस्कान यो छोडेको हुँ

खै देख्यौ र, सर्वस्व भनि पछि लाग्दैछौ
कोमल पुष्प फुल्न, काल्पनिक नाता जोडेको हुँ

त्यो दिलको राजा होइन, मौनता नै उत्तर सम्झ
अनाहकमै मन रोला, भनि फूल गोडेको हुँ

कति कुछौं मेरा पथ, म बेवारीसे लास सानु
सफा हृदय कुणिठत पादै, आत्म इच्छा फोडेको हुँ

— उराठ

गजल- २६

मिति: २०६३। ११। ०३ गते ।

सम्झनु नै माया ठाने, जे नजरले हेर बरु
सोचाइमा ठिक लागे, कोरा कागज केर बरु

अरुले के देखे खै, तिमीले पुरै नियाल्यौ मन
निश्चल निर्मम भए, ती नयनमा धेर बरु

जाली छली हो कि भनि, सोध्यौ रे अरुलाई पनि
कसैलाई नसोध भो, चिहाउ मनमा एकफेर बरु

भूल तिम्रो हैन सानु, संसारकै मनको रीत
मुटु फुक्न ढिला हुंदा, त्यसै जाउंला खेर बरु

शिवालाई घाती लाग्ला, शुनालाई आवारा कतै
छान्नलाई भूल भए, तिमी आफैमा बेर बरु

— उराठ

मिति: २०६३। ११। ०९ गते ।

थाहा हुंदाहुदै पनि, मन किन उसकै लागि?
शिघ्र त्यो माया खुल्ने, जलन किन उसकै लागि?

व्यग्र थियौ स्वरूप हेर्न, उ मन्द मुस्कान छोड्थ्यो
उ मा त्यो तृष्णा छैन, बदन किन उसकै लागि?

भित्री मनको सन्को थियो, रुचालख्याल ठान्यो क्यार
भावना नै नबुझ्ने, बचन किन उसकै लागि?

उ त के गर्थ्यो खै, उसका खातिर सांच्यौ जिवन
तृष्णालाई तिर्खा प्यारो, धन किन उसकै लागि?

समयमा जमाना बगदा, परिवर्तन शून्य तिमी
दीप सरि मधुर, पन किन उसकै लागि?

— उराठ

मिति: २०६४।०४।०९ गते ।

चांदी भन्यौ चांदी ठाने, सुन त भाग्यमा छैन रे
धब्बा भई ज्योति छर्न, जून त भाग्यमा छैन रे

खोटो सिक्का हुंदै हैन, तिम्ले दिएको उपनाम
सबको तनमा बर्ने, खुन त भाग्यमा छैन रे

केहि ठान्थे कसैप्रति, जूहारातमा जोखदा आज
मन यो बहलाउन, धुन त भाग्यमा छैन रे

बेवारीसे भई हराएको, जन्जाल यो जिन्दगी
आफै जलि लगाउन, गुन त भाग्यमा छैन रे

प्रयास गर्दा सास धान्न, संघर्षका पथहरु
पानीसंग निल्न खोजदा, त भाग्यमा छैन रे

— उराठ

गजल- २९

मिति: २०६४।०५।१९ गते ।

जन्जालको यात्री हुँ म, गन्तव्यमा बाटो नहेर
आस्थाको दीप जलाई, स्पन्दनको खाटो नहेर

मन तिम्रा स्वच्छ सरिता, स्मृतिका पानाहरु झैं
नजर आफ्ना नियाल्दै, म भित्रका टाटो नहेर

खिया लागि बिग्रिई जाने, खोटो सिक्का भई घुम्दा
म यस्तै त्यस्तै ठिकै, आफ्नो मनमा फाटो नहेर

म प्रतिको तिम्रो तृष्णा, भुलाउने प्रयास गर्नु
वषति पतझरमा, हरियाली पाटो नहेर

समयले काँचुली फेर्दा, तिमी त्यतै बग्न सिक
झुक्किएर यदाकदा, मेरो बाटोधाटो नहेर

— उराठ

मिति: २०६४।०५।२९ गते ।

सल्लाहमा आयौ र त, खाली खाली देख्दै छु
उ भन्दा आज अलिक, काली काली देख्दै छु

निर्मल जलधारासंगै, बग्नु बग्यौ हैन?
त्यसैले त तनमन, जाली जाली देख्दै छु

बिर्सियौकि क्या हो, कोट्याइएका घाउहरु
म माथिका तिम्रा बात, ताली ताली देख्दै छु

मेरो मस्त जवानी, आस्थाको मन्दिर भन्यौ
आज हातमा पूजाको, थाली थाली देख्दै छु

ती प्रशन्न मुहार, थोपामा लाचार आज
बिशाल त्यो ढिस्को किन? आली आली देख्दै छु

- उराठ

मिति: २०६४।०६।०६ गते ।

त्यो दिन तिम्ले छोड्दा, घातै घातमा पलपल
घेर्ने न बेर्ने बस्त्रको, खातै खातमा पलपल

लाचार थिए विवशता, क्षणहरु दर्दनाक
रित्तिए खसेन आंशु, रातै रातमा पलपल

जताततै जय जय, पूर्वजन्मको भागभोग
केहि छैन शिखर चुम्न, जातै जातमा पलपल

मलमल शयन, तासको अविच्छिन्न महल
मग्न मस्त सुत्यो उता, पातै पातमा पलपल

पछि लागें के थाहा, छूरा बोकि रामनाम जप्छ
म डढें खरानी भई, बातै बातमा पलपल

— उराठ

गजल- ३२

मिति: २०६४। ०७। १७ गते ।

(गीतकार एवं साहित्यकार ललिता कुंवरद्वारा रचित धेरै माया दिंदा रैछन् गीतको प्रतिक्रिया स्वरूप सौजन्य उपहार)

धेरै माया दिन्न तिमीलाई, एकलै म हुन्छु भने
पिडा लिई तडिपएर, यादै यादमा रुन्छु भने
एकलास जिन्दगीमा, बिना थकाई बाटो कुर्छु
भूलै होस् सांचो प्रेममा, मृत्यू मैले चुन्छु भने
छाडी नजाउ साक्षी छ, देउरालीको बरपिपल
जलिदिन्छु दुनियांमा, तिमीभित्र म गुन्छु भने
यी असह्य पिडाहरुले, आंखाहरु रोइदिन्छु
ढाकिनेछु तनभरी, मनले समझेर छुन्छु भने
परिचर्चा छ जतातै, बांच्ने आधार तिमी मेरो
सागर उल्टो फर्काउला, आफैबीच थुन्छु भने
मर्छु बरु जलेर म, तिमो वियोगमा आज
भनिदेउ प्रासीमा, विछोडिका पाप धुन्छु भने
मिलन विछोड त्यस्तै नै हो, दैव त बैगुनी छ
स्वप्न सन्देश छाडिदेउ, प्रेम डोरी बुन्छु भने
पलपल समझनामा, मुटुमा चोट झन् त्यसै
हावा भई सुसाईदेउ, व्यथा सारा सुन्छु भने
जगाएर निराहार, दियो बाली सांझमा तिमो
झरी जाने फूलको के काम, सियोले म उन्छु भने

- उराठ

मिति: २०६४।०९।२३ गते ।

कोट्याई राख्ने रगत बग्ने, त्यो धाउको मजा बेगलै
अनाहकमै हात तान्दै, ल जाउंको मजा बेगलै

चन्चलतामा धैर्यताको, बांध नफूटाकै आहा
बीच भूमरीमा छाडि, जाने नाउंको मजा बेगलै

आलाप बिलाप केहि छैन, भागयोदैय चिट्ठा हेन
न त यहां न त वहां, बिना ठाउंको मजा बेगलै

प्रेम उस्तै उस्तै, बदन फरक फरक
पहिले उ कहिले म, छोप्ने दाउको मजा बेगलै

रीस अनि रसम उनको, प्रीत प्रीति प्रबल
मिलन विछोडमा खोजि, दिने भाउको मजा बेगलै

- उराठ

मिति: २०६४।०९।२७ गते ।

नडले गोडेको, फूल राम्रो
सुवाषिनीमा त्यो, कूल राम्रो

झर्घ मर्घ, कसलाई के थाहा?
दिशा निर्देशमा, तूल राम्रो

कमल कि दहमा, कि हिलोमा
फक्रि मौलाउन, मूल राम्रो

हिङ्ने लड्छ, बूढ्यौली आख्यान
फक्रि फक्रि हेर्ने, भूल राम्रो

तौलिउ संधै, मन एकचोटि
जलेर रहेको, धूल राम्रो

— उराठ

मिति: २०६४। १०।०३ गते ।

यदाकदा रितिदा उ, नजर त्यता नलाउ भो
सत्ते सत्ते मात्र तिम्री, भन्दै क्रिया नखाउ भो

अनुत्तरित छन् तिम्रा, अविच्छिन्न साथहरु
अस्ताइ दिने सूर्य हेर्न, डांडापारि नधाउ भो

आस्थाको डोरी बुन्न खोज्यौ, प्रेम प्रासीका खातिर
जताजता ज्वालामुखी, त्यतैतिर नजाउ भो

मनै मनमा आफ्नो ठानी, अरुबाट टाढा चाह्यौ
उ तिम्लाई पछि पादै, उसकै गीत नगाउ भो

बालुवाको घरमा, महल देख्नु भूल हो तिम्रो
झिल्को पर्दा जल्ने घरको, खरको छाना नछाउ भो

— उराठ

मिति: २०६४। १०। २३ गते ।

तिमीले हेरिनौ, र त मैले उनी लेखें
दिलमा घेरिनौ, र त मैले उनी लेखें

एकसय एकमा दांजदै, लैजामज्ञु हुने भन्यौ
कागज केरिनौ, र त मैले उनी लेखें

पहिलो नै अन्तिम ठान्ने, तिमीसंगै तिम्रो लहर
कांचूली फेरिनौ, र त मैले उनी लेखें

दिवास्पन देखी, प्रातःकालको संज्ञा दिंदै
बेलैमा टेरिनौ, र त मैले उनी लेखें

प्रतिक्षामा धाएकै हुं, पुष्पान्जली साथै लिई
आफैमा बेरिनौ, र त मैले उनी लेखें

— उराठ

मिति: २०६४। १०। २६ गते ।

जिन्दगीको मात्र हैन, चारपलको आश लाग्छ
रीस रसले जे हेरेनि, त्यहि म मा खास लाग्छ

संधै संधै पर्खिरन्छु, बिहानीको शिरेटोमा
ओत लाग्न महल हैन, झुप्रो मलाई तास लाग्छ

प्रतिक्षामा नआईदिंदा, नानाथरी बात लाग्दा
अरु सामू फेल के भो?, त्यहि फेल पास लाग्छ

थाहै नदिई एकलै एकलै, टाढा कतै जांदा तिमी
एकपल भन्यौ हेर, कहिले नविन्त्र मास लाग्छ

बिचलित भई तिमी, अनि तनमा गाहो पर्दा
तिमी मलाई साहै झिनो, मेरो तिमी सास लाग्छ

— उराठ

मिति: २०६४। ११। १३ गते ।

समयको अन्तरालले, ल्याएको त्यो छाल उनको
त्यहि छालमा अवतरित, अनौठो चाल उनको

आशावादी भने होइन, मन त आहै थियो
सुनामी नै आए जस्तै, कस्तो कस्तो हाल उनको

मौनतामा एक नजर, रूप रंग साहै झिनो
जस्तो मादल बज्यो त्यस्तै, नाच्ने क्या ताल उनको

मधुमास झै प्रशन्न, जस्तोसुकै टारमा पनि
यत्रतत्र ढाकिएछ, जिन्दगीमा झाल उनको

बाकलै सिसा ठानेकै थें, तर रहिछ विद्यारानी
व्यग्र भई स्वरूप हेर्दा, त्यसै आंखा लाल उनको

— उराठ

मिति: २०६४। ११। २३ गते ।

म त दर्शन दुङ्गा भएँ, फूटिएको हेर्न खोजे
यत्रतत्र छरपस्टिन, टूटिएको हेर्न खोजे

घाइतेको आलो घाउमा, दर्द बांड्न फूल हुँदा
ओत मिल्काइ असिनाले, चूटिएको हेर्न खोजे

पलांसको फूल हुँ म, गुलाबको सुवास छर्थे
सबै सामू त्यो चौबाटोमा, लुटिएको हेर्न खोजे

पहिचानमा रुमलिलै, आफ्नो सार खोज्दै हिँड्दा
बेसहारा काँचमा दांज्दै, झुटिएको हेर्न खोजे

ओत बने भर बने, जाली उसको दुनियांमा
एकाबिहानै बगरमा, कुटिएको हेर्न खोजे

— उराठ

मिति: २०६६। ११। २४ गते ।

नजिक नआउ तिमी, दिल दिलको कुरा हुन्छ
कांढा नझदै बलझेको, खिल खिलको कुरा हुन्छ

हाउभाउमा रमाएको, दूरदर्शनमा आहा
स्पर्शमा रोमान्चित त्यो, झिल झिलको कुरा हुन्छ

सालिनतामा फक्रिएको, क्या सुन्दर जवानी तिम्रो
विछोड सुन्दा रसाउने, पिल पिलको कुरा हुन्छ

नभेंटिदा माया मोह, पलहरुको सम्झनाले
आस्थाको जालमा पार्दै, तिल तिलको कुरा हुन्छ

अनुपस्थितीमा मागेको, उनीसंगको बिदाई
स्पन्दनको पैंचो फेर्न, बिल बिलको कुरा हुन्छ

— उराठ

गजल- ४९

अनन्त प्रेमसंगै मृत्युले चुनेको एउटा पाटोको कटुसत्यमा समर्पण

मिति: २०६४। ११। २४ गते ।

माया गरें तिमी गयौ, म जलेर भएं खरानी
मुटु चुंड्यौ यत्रतत्र, त्यसै ढलेर भएं खरानी

त्यो हावाको सुसाईमा, बिना थकाई बाटो कुर्छु
संधै झैं मलिन शून्य, तन गलेर भएं खरानी

छाडी जांदा कस्तो हेर, एकलै एकलै नयन रुन्ध
अन्यौलको छल रोजि, आफै छलेर भएं खरानी

बांच्ने आधार तिमी नै, वियोग जलनको पिडा
छलीको छल झेल्न, मोसो दलेर भएं खरानी

सांझमा दियो बाल्नेछु, पलपलको सम्झनाले
संगै निभ्ने बाचा हारी, एकलै बलेर भएं खरानी

— उराठ

मिति: २०६५।०९।१४ गते ।

मन जलेको तिमी कहिले, हेदै नहेर अब
बालुवाको सुकने मूलमा, पत्थर नघेर अब

जिन्दगी त भूल रैछ, यसको संज्ञा थाहा पाएं
प्रेम वियोग भरोसामा, कागज नकेर अब

त्यसै त्यसै उड्दैछु, उजाड सिमल भुवासरि
लज्जा लज्जित तनमा, तिम्रो सप्को नबेर अब

पहिले जस्तो अहिले त्यस्तै, यात्री झैं उहि शून्य
अनौठो मुसाफिरको, बात कुनै नटेर अब

चालबाज दुनियांमा, घात अनि प्रतिघात
तिमी सदा सदाबहार, कांचुली नफेर अब

— उराठ

मिति: २०६५।०२।२२ गते ।

फूलको ज्याति सुगन्ध हो, बसाउनु त पर्छ पर्छ
ज्यादा अमृत बन्दा बिष, खसाउनु त पर्छ पर्छ

आफ्नो शात्रु आफ्ना भन्दू, खोजी हेर शब्दकोषमा
घडाभरी जल ल्याउन, धसाउनु त पर्छ पर्छ

उ नर तिमी नारी, कस्ले भन्दू छलकपट भो?
सुगा रटाई गर्दा दुनियां, हसाउनु त पर्छ पर्छ

पुरुष प्रधान रोक हैन, आफ्नो शंखनाद गर
मन मस्तिष्क काबू गर्न, डसाउनु त पर्छ पर्छ

राम्रो सम्म कस्तो जाति, धेरै राम्रो छीः त्यै मनले
इष्यालु ती अश्रु डिलमा, रसाउनु त पर्छ पर्छ

— उराठ

मिति: २०६५।०३।०८ गते ।

म मा मात्र मुस्कान छर्ने, त्यो पलको आश मलाई
सम्झौतामा राख्न सक्छौ, चौधेराको दास मलाई

समयले छलाड मान्यो, बेठेगानको पत्र हुंदा
तिमी यताउता बगदा, घनघोर त्रास मलाई

खडेरीको मित्र भएँ, मरुभूमिको विरुवा जस्तै
बलेशीमा आफू रुझाई, चाहिएन बास मलाई

हरियाली रहेनछु, यत्रत्र पतझर जस्तै
तिमी जता रमाए नि, त्यहि हुन्छ खास मलाई

काढेतारको बार रे म त, उन्नतीको खेदो खन्ने
शुभपल तिम्रो बित्दा, मेरै तनको लाश मलाई

— उराठ

मिति: २०६५।०४।२५ गते ।

सहयात्रा अपूरो भन्थे, भाग्य हेर्ने विधाताले
सबै सामू निचो देखाइ, सस्तै केर्ने विधाताले

जिन्दगीको सेरोफेरो, बुझ्ने मनको तिर्सनामा
अल्पायूमै सञ्जाल बनि, मृत्यु घेर्ने विधाताले

छैन कोही चन्द्र सूर्य, मन मस्तिष्क त्यसै भन्छ
भन्दा एउटा गर्दा अर्को, बोली फेर्ने विधाताले

पहिचान खोज्दै हिड्न, मन व्याकुल हुदां आज
न त घरको न त घाटको, ज्यानै सेर्ने विधाताले

समयको छलाङ द्रूत, छरपष्ट अन्त्य जिवन
सूर्योदय सन्द्या बनाई, कात्रो बेर्ने विधाताले

— उराठ

मिति: २०६५।०८।२५ गते ।

पिरतीको क्षेत्र निषेध, जाल बुन्ने रोल देखदा
हेर्दा एक भित्र अनेक, मकुण्डोको खोल देखदा

सफलताको सिंदी भन्दै, उर्दी जारी गर्दै आकाश
आगो निभ्न पानी बन्यो, नसेलाउने गोल देखदा

मैनतामा राम्रो तर, प्रष्फुटनमा जिजिविषा
आंगन पुर्न अघि सर्ने, दैलौ खन्ने टोल देखदा

आफू भलो जगतै भलो, अखण्ड छ अतियूक्ति
एक शूरमा अर्को बज्ने, बेलातको ढोल देखदा

बिम्ब अनि प्रतिबिम्ब, माया प्रेममा हुन्छ हुन्छ
सोहै आना अमूल्य भन्ने, छल्काराको मोल देखदा

— उराठ

मिति: २०६५। १०।०६ गते ।

मैले टेकेको आगो, आगो हैन पानी रैछ
अकस्मात् परिवर्तन, जानाजानी रैछ

असरल्ल बगदा तिमी, कर्मनाशा उ संधै
एक सिक्का दुई पाटा, तानातानी रैछ

जिन्दगी हो होडबाजी, बेठेगानको अन्त्य
नजिक मृत्यू टाढा जन्म, छानाछानी रैछ

अस्तव्यस्त गलिलमा, यो बटुवा रुमलिलदा
छिचोलेर जमात म मा, हानाहानी रैछ

ज्ञान मर्छ शिप ढल्छ, जान्छ खेर सपना
जिर्णोद्वारमा मुखामुख, आनाकानी रैछ

— उराठ

मिति: २०६५।०८।२७ गते ।

तिमीले धेरै जित्यौ, म त हारेको मान्छे
शकूनीको चक्रव्यूहमा, पारेको मान्छे

माछा माछा भ्यागुतो, मेरो भागमा हुंदा
सर्वत्र निषेधाज्ञा, बार बारेको मान्छे

रितो हात प्रवेश त्यो, सिमापारी मेरै भन्यौ
भेल तदै तिम्लाई, पारी तारेको मान्छे

जयमा शंखघोष, हारमा दुलो रोजने
जीतलाई छी: भन्न, अघि सारेको मान्छे

धेरै खेल खेल्यौ, रक्तपिपासू भई संधै
अङ्ग वस्त्र हुन जिउदै, मारेको मान्छे

— उराठ

गजल- ४९

मिति: २०६५। १०। २८ गते ।

मनको नाता, तोडेर गयौ
चिसो आभाष, छोडेर गयौ

शसक्त त्यो, बागवान भन्थ्यौ
अन्धोको स्वप्न, गोडेर गयौ

समयको खेल, भाग्य त्यस्तै
कोरा कागज, मोडेर गयौ

कंण थिएं, झनै टुक्रा टुक्रा
स्तव्ध आयाम, जोडेर गयौ

खाटा प्रगाढ, ढुकढुकीमा
मनको बांध, फोडेर गयौ

— उराठ

गजल- ५०

मिति: २०६५। ११। ०६ गते ।

रहरको, जिन्दगी भो
जहरको, जिन्दगी भो

ओत लागदा, संघारमा
खहरको, जिन्दगी भो

सांचो, झूट नछुटिदा
ठहरको, जिन्दगी भो

कलकल, बगे अरु
नहरको, जिन्दगी भो

सूर, तालमै सीमित
बहरको, जिन्दगी भो

हिजो आज, भोलि पछि
लहरको, जिन्दगी भो

कोहिनूर, मात्रै देखे
शहरको, जिन्दगी भो

अन्तर्मन, बिलापिदा
कहरको, जिन्दगी भो

— उराठ

मिति: २०६५। ११। ०९ गते ।

धनको मात्रै पछि लाग्ने, ताली तिमीलाई
मिठास लिई तितो भन्ने, जाली तिमीलाई

स्वप्न चाह साहै आहा, जो कोहीलाई इष्या
कालान्तरमा रित्तो हात, खाली तिमीलाई

यो हैन त्यो हैन, छल्काराको स्वरूप कस्तो
पलपलमा पश्चातापको, गाली तिमीलाई

सुन्दर शान्त स्निग्ध, ज्ञान हुदाहुंदै संधै
सियो बनि आकार फेर्ने, फाली तिमीलाई

गुलाबको रूप हेरि, अत्तर आश राखदा
फूलको बस्ती हराएको, डाली तिमीलाई

– उराठ

मिति: २०६५। १२। ०९ गते ।

त्यो आंखाको, मोल चांहिदैन
दुलो टाल्ने, खोल चांहिदैन

फैसला हैन, हौसला खोजदा
राप गल्ने, गोल चांहिदैन

अनन्तदेखि, छिन्नभिन्न उ^१
भाग मारने, टोल चांहिदैन

खनि खोसि, भएको मझेरी
सुनै फल्ने, डोल चांहिदैन

दबदबेमा, परेको नाउं
खै त खैको, नोल चांहिदैन

— उराठ

मिति: २०६५। १२। ३१ गते ।

बिहानी सपना, झरेर आयो
मुटुको धड्कन, मरेर आयो

जसोतसो, सम्झाउंथे आफैलाई
तड्पनमा व्यथा, सरेर आयो

समयको द्रूतता, या मस्तिष्क
संधैजसो शून्य, परेर आयो

एकलाश रोजदा, अनुभूति त्यै
उदास उराठ, छेरेर आयो

यात्रा साथसाथै, खै कहां भूल?
लौरो छोडि खोली, तरेर आयो

— उराठ

मिति: २०६६।०२।२४ गते ।

झुक्काएर जान्छौ भने, हावाहुरी पनि लैजाउ
बगिजाने अस्तू टुक्रा, खोजी खोस्ती खनि लैजाउ

कालो जन्जाल भूमरीमा, मदहोषी भई डुल्दा
तड्पनका लप्का सबै, क्रमैसंग गनि लैजाउ

संगै यात्रा गर्ने चाह, उतारचढाव जिन्दगी
छेकबार हुंदा म, अतित छैन भनि लैजाउ

जता राम्रो उता नजर, समय र चलखेल
नजरको दोषी आज, नौलो कुनै धनी लैजाउ

सर्वोपरी पतझर भयो, उराठ स्वप्न जस्तै
भद्रा उल्का लत्याई, प्रभावशाली शनि लैजाउ

— उराठ

गजल- ५५

मिति: २०६६।०३।१३ गते ।

ढलेको बर, भयो जिन्दगी
नाम न थर, भयो जिन्दगी

सूर्यास्तमा हार, पौठेजोरी
अन्ततः डर, भयो जिन्दगी

तिर्सना गर्दै, केही खोजमा
आगोमा खर, भयो जिन्दगी

क्रन्दन निमोठियो, सांझमा
जन्मेको कर, भयो जिन्दगी

छुने त्यो प्रयास, चन्द्र सूर्य
काँचको घर, भयो जिन्दगी

— उराठ

मिति: २०६६।०३।१९ गते ।

डुब्दैछ घाम, म उसको यात्री
र भयो साम, म उसको यात्री

समयको प्रयास, संगै सुनामी
जप्दैछु राम, म उसको यात्री

नियाल्दै गगन, कुदैछु सडक
अनौठो काम, म उसको यात्री

प्रभाती किरण, संधै देख्ने चाह
झस्किंदा डाम, म उसको यात्री

काँचुली फेर्ने, इच्छा रहर मेरो
रमिते लाम, म उसको यात्री

— उराठ

गजल- ५७

मिति: २०६६।०४।०८ गते ।

राष्ट्रिय गान नयाँ, नयाँ भो नेपाल
चन्द्र सूर्य रोएको, मयाँ भो नेपाल

साक्षी तिम्रो युग, सुत्रधार अनन्त
खर र मात्रै झिल्को, भया भो नेपाल

आस्था र अस्तित्व, अखण्ड छ भन्धन्
दुङ्गो त्यो जताततै, गया भो नेपाल

अस्मितामा प्रश्न चिन्ह, बज्रिंदा संधै
सन्ध्यामा सूर्योदय, दया भो नेपाल

देश नयाँ हुँदैन, राष्ट्रियता उहि
फाटो फूक्ने बिगूल, जया भो नेपाल

– उराठ

मिति: २०६६। ०४। २७ गते ।

गगनसंगै तिमी विलिन, घात बज्रपात भो
अनायासै चहलपहल, हात बज्रपात भो

आगत विगत सस्तो छ, जिन्दगीको कटू सत्य
झकझक्याउने सपथको, खात बज्रपात भो

कालो वर्षा कालो झरी, वायु बतास झनै द्रूत
खण्ड खण्ड खण्डहर मेरो, रात बज्रपात भो

असिम आस्था सांचेको, अन्तरंग रंगदर्पण
ओइली झदै उडाई लाने, पात बज्रपात भो

निष्पट्ट अंध्यारोमा, उथलपुथल लप्का हेष्टु
न त बिकाउ न त टिकाउ, बात बज्रपात भो

— उराठ

गजल- ५९

मिति: २०६६। ११। १४ गते ।

नजर नजर जुधेको, प्यार प्यार होइन
अमूल्य त पल मात्र, संसार यार होइन

सम्झना र बिर्सना त, छुटेपछि थाहा हुन्छ
तड्पन नै यादगार, महङ्गो हार होइन

रक्तसंचार जस्तो नै होस्, आभाष मुटुमा
अंग अंगको खेल, निष्कर्ष या सार होइन

प्रेममा विश्वास हुन्छ, जसरी नि बगछ बगछ
घुम्ने मेचको यात्रा, जंघारको पार होइन

प्रत्येकका दुई किनार, नदी, प्रेम या सिक्का
सांचेको हरियाली, मरुभूमि टार होइन

– उराठ

मिति: २०६६। ११। २४ गते ।

सित्तैको जिन्दगी, जिएर हेरें
फरक शून्यको, लिएर हेरें

दलदल जस्तै, देख्छु सर्वत्र
धेरथोर सबै, खिएर हेरें

संधैको रित्तो, छाएको उदासी
हंसाउन आंशु, दिएर हेरें

अन्धकार, हुंदैछ हरपल
आफै भुलाउन, पिएर हेरें

चढाएँ मन, भएं धुजाधुजा
उध्रेको बिगार्न, सिएर हेरें

— उराठ

गजल- ६९

मिति: २०६६। १२। ०२ गते ।

पासोको चरी, छोडौन सुनामी
बसन्त बाग, गोडौन सुनामी

रोकिन्न रोकेर, बहाव यस्को
आस्थाको बांध, जोडौन सुनामी

दर्द आर्तनाद, सुन्दैन केहि
आफ्नै सन्जाल, तोडौन सुनामी

खहरेको भेल, प्रलय बन्दा
मृत्युको ताल्चा, फोडौन सुनामी

चित्कार त्राहीका, बने गोरेटा
लक्ष्मण रेखा, मोडौन सुनामी

– उराठ

गजल- ६२

मिति: २०६७।०२।२२ गते ।

दिएर हेर, लिएर हेर
रंगमन्च यो, जिएर हेर

असलमा आफ्नो, छै कोही
सकिन्छ केहि, दिएर हेर

भेलबाढीको, त्रास मच्चिंदा
उत्रिनै परे, खिएर हेर

मदहोशी पनि, मातिन्छन्
होसै हराए, पिएर हेर

अन्तरंग भाव, उध्रेको छ
स्वरूप खुल्ने, सिएर हेर

— उराठ

मिति: २०६७।०४।२२ गते ।

नआएर के भो?, आएर के भो?
शुरु नै अन्त्य म, पाएर के भो?

सुधा पान गन्यौ, प्याला प्यालाको
प्यासीले अमृत, खाएर के भो?

तारापुन्ज भन्दै, बिलाउने तिमी
धमिलो प्रकाश, छाएर के भो?

चिसो चूल्हो संधै, बलेन आगो
छिटो निभ्ने आगो, लाएर के भो?

अरु मदहोषी, म त बेहोसी
कालजयी गीत, गाएर के भो?

— उराठ

मिति: २०६७। १२। २८ गते ।

सबल भए, रहर पुग्छ
अमृत किन?, जहर पुग्छ

पूर्णिविराम, सबको तय
दुःखमा कालो, प्रहर पुग्छ

हारैहार झेल्दा, संधै हिजो
त्यो सन्त्रासको, कहर पुग्छ

बसन्ती गगन, कोही कोही
त्यसै मृत्युमा, ठहर पुग्छ

पृथ्वी गोल, या मानव सोख
गोरेटो गाउं, सहर पुग्छ

— उराठ

गजल- ६५

(जिवन कांडा कि फूल पुस्तकबाट २०६७ को मदन पुरस्कारद्वारा सम्मानित हुनु भएकि साहित्यकार झग्मक कुमारी घिमिरेप्रति भेरो समझना एवं सधन्यवाद प्रकट गर्दै)

मिति: २०६७। १२। २८ गते ।

हर चिजको यहाँ, मोलतोल हुंदैन
अनमोल छ लास, कात्रो खोल हुंदैन

जिउनलाई चाहिंदैन, बाहाना केहि
मदहोसीलाई सराबीको, झोल हुंदैन

नजिकिदा प्यारो, टाढिदा अन्योल लाग्ला
त्यो अन्योलमा संधै सबै, ढोल हुंदैन

जिवन कांडा कि फूल?, तिम्लाई के थाहा?
भोगाईमा कांडा फूलको, घोल हुंदैन

खुसीमा बेवास्ता, पिरमा नै ढुङ्गा पुज्छ
हर ढुङ्गामा देउताको, रोल हुंदैन

— उराठ

गजल- ६६

मिति: २०६८।०९।१७ गते ।

होसै हराउने, सपना मदहोशी
मुटु चराउने, सपना मदहोशी

मन्दिरले आंशु, आंशु देखैन अब
दुंगै डराउने, सपना मदहोशी

मात्रै एक जनम, साथ मार्ग लाग्दा
एकलो गराउने, सपना मदहोशी

प्रेम निशानी, दिलमा कसको हुन्न
मन पराउने, सपना मदहोशी

एकलासको चिता, बाँसुरीको धून
ब्यर्थै कराउने, सपना मदहोशी

— उराठ

२०६८ बैशाख २२ गते ।

प्रेम ढल्छ मन जल्छ, र त तोड तोडमा रुन्छु
चकमन्न जिवनको, हर मोड मोडमा रुन्छु

खुशी मिलन माथी पर्ने, बज्रपातको जातै त्यस्तै
पौठेजोरी गरे जस्तै, जिले होड होडमा रुन्छु

आस्थाको होडबाजीमा, हरिहसाब किन हुन्न ?
अचम्मको घटाउ छलाङ्ग, जोड जोडमा रुन्छु

अथाह लाग्छ सानो घेरा, रुपरेखा कस्तो कस्तो
बिर्से आफै चिन्नलाई, एकलो रोड रोडमा रुन्छु

मनका सारा भारी जति, पैंचो मागें जस्तो भा छ
भार थेरन नसकदा ओभर, लोड लोडमा रुन्छु

— उराठ

(डा. कृष्णहरि बरालको रचना र गायिका निरा रानाभाटको आवाजमा सुसज्जित गजल "कति बोलेर पछुताउँछन्, मनबोलेर पछुताएँ" को सम्झना स्वरूप प्रतिउत्तर)

बोलेर पछुताउनु भन्दा, नहेरेकै जाति १६

सपनीमा बर्बराउन, नबेरेकै जाति १५

प्रेम र युद्धमा, हर प्रयास छुट भन्दैन् १६

हैन माया कुनै संजाल, नघेरेकै जाति १५

यादगार सुन्दर त्यसै, त्यसैले प्रीत बन्दै १६

बन्दै भने कोरा कागज, नकेरेकै जाति १५

हाँस्न, रुन, अनि बाँच्न, सबैलाई गाहो हुन्दै १६

निरास उजाड सम्झनाले, नसेरेकै जाति १६

सिपालु त पारखी, कोही यसमा विद्यारानी १६

बार बार एउटै माया, नफेरेकै जाति १५

मन छुन्छ, र त गजल वाह वाह
पिडा धुन्छ, र त गजल वाह वाह

हंसाउने न रुवाउने, कस्तो यो त
माया बुन्छ, र त गजल वाह वाह

कसैमा मलम बन्छ, कतै यो प्रीत
दुबै सुन्छ, र त गजल वाह वाह

भरियाको भार झैं, स्रष्टाको साथ हो
आत्मा हुन्छ, र त गजल वाह वाह

माया मदैन, मैनमुनीको रात जस्तो
आफै रुन्छ, र त गजल वाह वाह

उराठ

गजल-७०

मिति २०६८।०६।०४ गते ।

जूनमा तिमी धूनमा तिमी, पलपलमा तिमी
मेरा आँखा वरपर हर, झलझलमा तिमी

अनायासै मुस्काउने, अनि मलाई सताउने
आकुल व्याकुल र पसिना, खलखलमा तिमी

प्रकृतिका छटासंगै, मनका बह पोखे जस्ती
साउती मादै बग्ने नदीका, कलकलमा तिमी

तिर्खा लाग्दा सुधा बन्धौ, आंधीतूफानको ओत
आंत भिजाई प्रकाश छर्ने, जलजलमा तिमी

हराउंदै अत्तालिई, अनि तिम्रो आभाष खोज्दा
समाहित हुंदाहुंदै अझै, तलतलमा तिमी

-उराठ

गजल-७१

मिति: ०६ अक्टोबर २०११

परिचय त्यसै, खुलेको राम्रो
मनको बाँध, धुलेको राम्रो

कसको ठेगान, उही भोलिको
रमाई रमाउँदै, भुलेको राम्रो

अनमोल भन्दून्, यो संसार
हर मोलमा, डुलेको राम्रो

पौरखी हात, मस्त रहुन्
खेतमा प्रकृति, झुलेको राम्रो

हटाउ कलुषित, विचार मनको
निर्मल ज्योति, चुलेको राम्रो

-उराठ

गजल-७२

मिति: २९ आश्विन २०६८

लहरै सल्काएको, दीप हो दिपावली
स्वागत् झल्काएको, दीप हो दिपावली

महालक्ष्मी भज्दै, र उनको पथ कुदै
बलेसी टल्काएको, दीप हो दिपावली

कलुषित मन हदै, आँगनीमा नाच्दै
स्वरूप ढल्काएको, दीप हो दिपावली

सब घरमा बास, बस्दै बिदा मारिछन्
आनन्दी पल्काएको, दीप हो दिपावली

निश्चल चमक जता, ध्यान पनि त्यतै
अटाली अल्काएको, दीप हो दिपावली

-उराठ

गजल-७३

मिति: ०७ मंसिर २०६८

एक निशाना एक तीर, हाम्रा बा ले भन्नु हुन्थ्यो
एकै पटक मर्छ बीर, हाम्रा बा ले भन्नु हुन्थ्यो

पानी नखाई लड्न सक्छ, नालापानी जस्ता कति
शत्रु पन्छाई बन्दै झिर, हाम्रा बा ले भन्नु हुन्थ्यो

जान्दैन उ पछि हट्न, गोखालीको पहिचान यो
जन्मेकै हो फोड्न भीर, हाम्रा बा ले भन्नु हुन्थ्यो

नजिस्कनु कहि कतै, लाखौंमा एक हावी हुन्छ
शरण मागदा दिन्छ खीर, हाम्रा बा ले भन्नु हुन्थ्यो

न लत्रिन्छ न त झुक्छ, हिमाल झै मुस्कुराउन्छ
संधै हिँड्छ उच्च शीर, हाम्रा बा ले भन्नु हुन्थ्यो

-उराठ

गजल-७४

मिति: १७ मंसिर २०६८

काली कैली जे भएनि, सानी मेरी रानी होस्
मेरो मार्गदर्शन अनि, मन बचनकी ज्ञानी होस्

रीस रसमा निश्चल, शालीनतामा सुनगाभा
दीनदुःखी आर्तनादमा, करुणाकी खानी होस्

झगडा र अशान्तिले, बुद्धि विवेक क्षीण स्वतः
च्यातिएको मन सिउने, भूकुटी या आनी होस्

कोही भोकले त्रसित, कोही छझभेषी याचक
जो कोहीलाई तृप्त पार्ने, सुलक्षण बानी होस्

उदास आत्मा उराठ म त, डांडापारीको घाम
प्रकाशमणि भई संधै, डोन्याउने नानी होस्

-उराठ

गजल-७५

२०६९ बैशाख १ गते ।

उर्लेर आयो नयां बर्ष, रातभरि हुरी चल्यो
घुम्टो उघारेको मात्रै के, हातभरि हुरी चल्यो

ओसिएका मनका बिस्कुन, बटुल्दै डालाभरी
न भरियो डाला भकारी, खातभरि हुरी चल्यो

भोक, पिडा र व्यथा, कि कर्णाली कि त महाकाली
कहिले रुँदै चपाएका, पातभरि हुरी चल्यो

नयां साल नयां दिन, परिवर्तन ल्याउँछ रे
भिन्न मान्छे त्यहि विश्वास, बातभरि हुरी चल्यो

भोक शोक आँधीहुरीको, बानी परिसक्यो अब
भोक शोकले निम्त्याएको, मातभरि हुरी चल्यो

-उराठ

गजल-७६

साउनको भेलसंगै तिम्रो डुंगा, फसेको देख्छु
वारीपारी के कुरा, मझधारमा धसेको देख्छु

भारी बर्षा कठिन यात्रा, जलमग्न परिवेश
आंधीहूरी अनि पानी, भित्रभित्रै पसेको देख्छु

अन्नमुष्टि त्यो प्रहर, जनजिवन अस्तव्यस्त
मध्याराती यात्री कुर्दै, धुमधुम्ती बसेको देख्छु

छिचोलेछौ बमण्डर, स्वाद कस्तो पायौ कुन्ति?
अघि बढ्दैछौ रे सुनें, भूमरीमा खसेको देख्छु

कल्पनाका मिठा रहर, डुंगा अघिपछि छद्दैं
अधुरा रहर सबै, मनभरी कसेको देख्छु

-उराठ

गजल ७७

तिम्रो थरमा, म बस्दिन भन्धौ
नाङ्गो भै हरमा, पस्दिन भन्धौ

चिची र माम, सधै देख्नु किन ?
रैतीं झैं करमा, फस्दिन भन्धौ

वारि र पारी, सुस्केरा छिचोल्दै
एकले त्यै बरमा, कस्दिन भन्धौ

समेट्छु मन, देखे जति सारा
अंध्यारो डरमा, खस्दिन भन्धौ

पक्कै पास हुंला, चिनारी दिन
देखेकै भरमा, हंस्दिन भन्धौ

-उराठ

गजल ७८

खण्डहरमा तिम्रो नाम, जपेकै छु पोखरामा
खोंचको ढुंगो हुंदाहुंदै, कपेकै छु पोखरामा

हाँसो रुवाई उस्तै उस्तै, भनी बाँच्ने गथ्यौं हिजो
फेवाताल झैं भक्तानियौ, खपेकै छु पोखरामा

गुजार्दैछौ अँध्यारोमा, यता उस्तै अँध्यारो छ
जुनमा झनै कालो बस्ती, थपेकै छु पोखरामा

अनुपम सुन्दर आँखा, दूरगामी हुन लागदा
सलिकएर आँगनभरि, तपेकै छु पोखरामा

हावाको सुसाइमा, पाउन सक्छौ अब मलाई
भित्र रुदै बाहिर हाँसी, टपेकै छु पोखरामा

-उराठ

गजल-७९

चर्चित आध्यात्मिक गायिका आनी छोइड डोल्माको पुस्तक कृति "फूलको आँखामा"
लाई समालोचना:

जिन्दगी मेरो जस्तै, उसको नहोस
घरको छानो कस्तै, फुसको नहोस

राम्रो भेट्छौ र त, अतित छिटै भुल्छौ
अतित बिझ्ने सस्तै, झुसको नहोस

पिरोलिन्छ आँशु, छताछुल्ल अधर
खुशी डगर बस्तै, भुसको नहोस

हर याम शान्त, सदाबहार त्यता
बहारतिर फस्तै, पुसको नहोस

काँडैकाँडा या फूल, नहोला जिन्दगी
भावनामा खस्तै, तुसको नहोस

-उराठ

यहाँ गोरीको, माहोल हुन्न
भन्धन् चोरीको, माहोल हुन्न

होडबाजीमा, जीत नै चर्चा
हार्न जोरीको, माहोल हुन्न

समाती त्यान्द्रो, बाँधिन्न मन
छिन्ने डोरीको, माहोल हुन्न

सुन बोल्दैन, आगो गल्दैन
जल्ने मोरीको, माहोल हुन्न

उषाको लाली, मिमिरि न हो
रूपै छोरीको, माहोल हुन्न

-उराठ

गजल ८१

धन्यवाद मलाई हैन, उनैलाई दिनुस
आकाशको सार्थकता, जूनैलाई दिनुस

सुनगाभा त्यसै सुन्दर, ओइली झरेपनि
शीरको शोभा बन्ध भने, कुनैलाई दिनुस

माहोल जति घन्केपनि, आभाष एकै हुन्न
कालजयी संगीत संज्ञा, धुनैलाई दिनुस

एउटै शूत्र चल्छ यदि, गणितीय खेलमा
सर्वसुलभ पार्दै मूल्य, नूनैलाई दिनुस

चन्द्र सूर्य सत्य एक, यसको पछि विज्ञान
शीतल तेज भेटनेहरु, छुनैलाई दिनुस

-उराठ

गीतकार तथा गजलकार डा. कृष्णहरि बरालको नेपाली कनाथक चलचित्र- नार्द
नभन्नु ल-२ को चर्चित गजल 'मर्ने कसैलाई रहर हुँदैन' लाई समिक्षात्मक गजल

गजल ८२

निम्तो पाएर, मर्दैन मान्छे
मृत्युको अघि, पर्दैन मान्छे

भागेर कुदेर, छल्नु छल्छ
कालो जङ्गार, तर्दैन मान्छे

नमरी स्वर्ग, देखिन्न भन्छन्
स्याल झै शहर, झर्दैन मान्छे

अन्तिम श्वास, कुरेरै बस्छ
र पनि याद, गर्दैन मान्छे

बल्नु र निभ्नु, नियती उस्तै
निभ्दै अगाडी, सर्दैन मान्छे
॥ उराठ

गजल द३

डुबेको धामसंगै, अनि यात्रा हाम्रो
फगत नामसंगै, अनि यात्रा हाम्रो

कतै छ मधुमास, कहीं मृगतृष्णा
लाचार यामसंगै, अनि यात्रा हाम्रो

अतित रुने गर्ध, भविष्य नबुझदा
अस्पष्ट सामसंगै, अनि यात्रा हाम्रो

मदिरालाई था' छ, सराबीको व्यथा
सराबको धामसंगै, अनि यात्रा हाम्रो

विचित्रको मान्छे, भरत हुन खोजदा
बनको रामसंगै, अनि यात्रा हाम्रो

४ उराठ

गजल ८४

जिन्दगीको, भर हुन्न
परिचय, थर हुन्न

जस्तो आ'को, त्यस्तै जान्छ
साथै लाने, घर हुन्न

मन एक, मोड अनेक
मोडसंगै, बर हुन्न

यात्रा स्वयं, अलपत्र
भेट्ने छुट्ने, डर हुन्न

हर साँझ, ओतहरु
तातो न्यानो, खर हुन्न

॥उराठ

गजल ८५

जिन्दगीको, भूल नसोध
मलामीको हूल, नसोध

सुनको रूप, नै पहेलो
दाँजदै किट, कूल नसोध

पदयात्री, खोपीको राजा
पिउने दुबैको, मूल नसोध

आँखाको पानी, कतै आभा
कसरी बिझ्छ, धूल नसोध

मूल्य र कीर्ति, संधै कति ?
चल्ती मनको, पुल नसोध

४ उराठ

नेपाली कला क्षेत्रका श्रद्धेय मौलिक गायक श्री विधान श्रेष्ठद्वारा
स्वरबद्ध गीत, "बुहारी झार झै लजालु" लाई सम्झना स्वरूप गजल

लजाउने गुण तिम्रो, खोज्ने गर्दु गोधूलीमा १६
ढोका भनी इयाल खोल्न, अघि सर्दु गोधूलीमा १६

खोज्नु खोजें मौन आभा, पहाडका कन्दरामा १६
त्यै आभा पिछा गर्दै, जड्घार तर्दु गोधूलीमा १६

तन बेर्छिन् पेटानीले, एउटै अर्धाङ्ग छोपी १६
शिरेटोमा रमाउंदा, छक्क पर्दु गोधूलीमा १६

बहुल जाती संस्कृतिको, बहार छरिदिंदा १६